

הערך המזין של קש למעלי-גירה

בדין וחשבון, אשר פורסם על-ידי משרד החקלאות הבריטי בקיץ 1976, מובא סיכום עבודות בנושא שחלקן נראות לי חשובות לעבודתנו בארץ ועל כן אביאן להלן. הסקירה נפתחה בהסבר על נחיתות הקש כמזון, בעיקר עקב הריכוז הנמוך של חלבון והצורך – אם מאביסים בקש – לספק חלבון ממקורות אחרים. במסגרת הסקירה נבחנה השפעת הטיפול המיכני על מידת הנעכלות של החומר האורגני שבקש. התוצאות מובאות בטבלה 1.

טבלה 1. השפעת אורך חלקיקי הקש על מידת הנעכלות של החומר האורגני שבו (על בסיס החומר היבש).

אורך הקש במ"מ	הצורה הפיסיקלית	מקדם העיכול של החומר האורגני
—	ארוך	44
15 – 25	מקוצץ	43
3.5 – 13	טחון	44

האינפורמציה רוכזה מניסיונות בבקר וממקורות שונים, כאשר רק נתונים מועטים מצויים על נעכלות רבה יותר מהמוצג בטבלה. נראה, לכן, שלמידת הקיצוץ אין כל השפעה על נעכלות הקש. השפעת הטיפול על האכלות המנה נבחנה במנות שהכילו 20 ו-40 אחוז מהחומר היבש מקש. התוצאות מובאות בטבלה 2.

מנתונים אלה נראה, שיש יתרון ניכר לקש ארוך על-פני הטיפולים האחרים מבחינת ההשפעה על האכלותו. סדרת ניסויים אחרת מציגה את השפעת אחוז הקש במנה על מקדם העיכול של החומר האורגני היבש בכלל המנה. התוצאות מוצגות בטבלה 3.

מטבלה זו נראה, כי לעליית כמות הקש במנה השפעה שלילית על העכלותה. בבחינת האכלות המנה נמצא במספר ניסויים רב, שאכילה מירבית הושגה במנות אשר הכילו 20–30 אחוז קש, אולם במקרה של קש קצוץ הושגה אכילה

טבלה 2. השפעת הטיפול הפיסיקלי במנות המכילות 20 ו-40 אחוז קש על האכלות המנה.

הטיפול	20% קש	40% קש
האכלות המנה גרם/ק"ג משקל גוף מטבולי		
ארוך	24	49
קצוץ	17	26
טחון	20	—

טבלה 3. השפעת אחוז הקש במנה על מקדם העיכול של החומר האורגני.

0	10	20	30	40	50	% הקש במנה
88.7	78.9	75.7	69.0	63.6	65.6	מקדם העיכול של החומר האורגני היבש

וחשיבותו של המזון הארוך במנה והאם יש להכניס גורם מסוג זה למערכת השיקולים שלנו או שניתן להסתפק במדדים כימיים של תאית ומזון גס.

עופר קרול

המחלקה לבקרה,

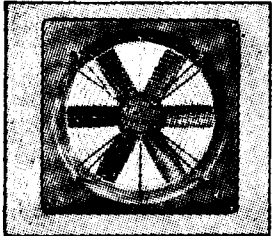
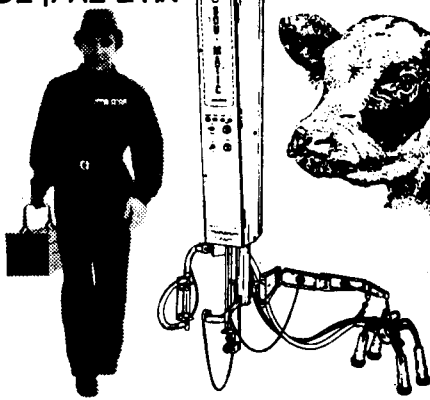
ש.ה.מ.,

משרד החקלאות

שהאכלות רבה יותר של קש מכופתת לעומת קש מקוצץ אינה משפרת את נעכלות המנה באותו היחס.

מתוך סקירה קצרה זו ובהשלכה לנעשה אצלנו, עם הגברת השימוש במנות שלמות ובמזון כולי – יש לדעתי לבחון ביתר תשומת לב את מקומו

אחים פולק בשרות הרפת:

**המאוררים
המעולים בעולם**

מבחר דגמים מיוחד לרפתות
ולסככות.

BOU-MATIC
Dairy Equipment Co.
ארה"ב

**ציוד חדיש לרפתות
ולמכוני חליבה**

מסירי גביעים, מכוונות חליבה, מיכלי חלב,
מתקני שטיפה אוטומטיים ומיכלי אגירת חום ברפת מקונצרו

יעוץ והדרכה:
אחים פולק
ב
מ

תל-אביב, רח' לינקולן 11
ת.ד. 884 • טל. 291236-9